

Izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Prejemne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gornji Tolti, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 6. večer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice smrtne, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina snaga
za vse leto 21 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik in urednik lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 10. Načelnik odeskega vojaškega okraja Kahanov je bil radi bolezni odstavljen. Na njegovo mesto je imenovan poveljnik 2. armade v Mandžuriji, Kaulbars.

TIFLIS 10. V Baku je položaj obupen. Zopet se sliši streljanje topov in pušk. Požiganje traja dalje.

SEBASTOPOL 10. Pomorsko vojno sodišče je obsodilo 3 mornarje s »Pobjedonosca« na smrt, 19 na prisilno delo, 33 v uvrščenje v stotnjico kaznjencev, a 20 jih je oprostilo obtožbe.

Brzjavne vesti.

Potres v južni Italiji.

RIM 10. Kakor poročajo listi, je škoda, ki so jo konstatovali v Palmi, zelo velika. Še vedno je čuti lahke potresne sunke. Prebivalstvo biva na planem. Zaukazano je, da se mora porušiti 300 hiš, v katerih ni možno bivati. Število mrtvih v Parghelia cenijo na 30. V Meliti še vedno izkopujejo mrtve. Cela rodbina, sestojča iz 11 oseb, je bila pod razvalinami pokopana. Tovorni vlaki prevažajo na stotine mrtvih. Tudi v Catanzaru je prebivalstvo prenočilo na planem. Iz pokrajine dohajajo zelo žalostna poročila. V Ioppolu je 200 mrtvih. Polja so polna bežečih prebivalcev. V Pizzo se izlasti po noči dogajajo pretresljivi prizori. Iz Catanzara so dospele čete, ki pokopujejo mrtve. V Marliani je baje mrtvih in ranjenih nad 2200 oseb. V Cosenzi se je porušil del cerkve in zvonika. Grad je v nevarnosti. Čeravno je s Cosenzo prekinjena brzjavna zveza, se je vendar zamoglo konstatovati nastopno škodo: V Castiglioni se je porušilo 16 hiš. V Castro libero je bilo ubitih 10 oseb. V San Lucido je škoda ogromna. Grad je porušen. Pod razvalinami je pokopanih mnogo ljudi. Tudi v drugih velikih pokrajinah je potres povzročil ogromno škodo. Terzano je skoraj porušeno. Tudi na otoku Stromboli so bili potresni sunki močni. Skoraj vse hiše so več ali manj poškodovane. Kabel je razdejan. V Marina belvedere noče prebivalstvo več v hiše ter zahteva naj se je nastani v železniških vagonih.

Po potresu v južni Italiji.

RIM 10. Nemški cesar Viljem in predsednik francoske republike, Loubet, sta brzjavila italijanskemu kralju, izraževaje svoje sočutje na grozni nesreči, ki je zadela Kalabrio.

Ministrski svet je določil svoto 250.000 lir za podporo žrtvam potresa.

Ministrska konferenca.

DUNAJ 10. Ogrski ministrski predsednik Fejerwary je bil danes popoldne

vsprejet od cesarja v avdijenco, na kar se je pod predsedstvom cesarja vršila skupna ministeriska konferenca, katere so se vdeležili minister unanjih stvari Goluchowski in oba ministerska predsednika.

Fejerwary je zvečer odšel v Budimpešto.

Nesreča na živinskem somnju.

SALAMANKA (Španija) 10. Na živinskem trgu, kjer se je danes vršil somenj, se je splašilo 3000 mežgov, ki so zdirjali na vse strani. Bilo je ranjenih 75 oseb: več njih tudi težko.

Konec nemirov na Japonskem.

TOKIO 10. Ljudstvo se vede mirno. Straže, ki so bile pridružene poslanštvom, so se odpozvale. Tramwayski promet je vspostavljen.

Drobne politične vesti.

O Strossmayerju poroča dr. Zahar v »Obzoru« med drugimi tudi tole anekdoto: Leta 1896, kasno na jesen je šel biskup Strossmayer v Rim. V Zagrebu se je ustavil ter se sešel z Mrazovičem, Račkim in drugimi. V tistem času so delali Nemci in Madjari složno proti biskupu ter so iskali vzrokov, da bi ga spravili s škofovske stolice v Djakovem. Trdili so celo, da zanemarija gospodarstvo, da dela škodo, ali vse preiskave so skončavale le ugodno za biskupa. In tako niso mogli sovražniki njegovi ničesar opraviti pri papežu. Mrazovič je takrat prosil biskupa, naj nikar ne hodi v Rim. Bal se je namreč, da bi biskup s svojo opozicijo v Vatikanu ozlovoljil papeža, da bi se tako končno posrečile nakane sovražnikov — in kaj bi počeli Hrvatje brez njega? Ali Strossmayer je rekel dobrovoljno: Vi vsi tega ne razumete! Prvi govornik na tridentskem koncilu je bil Hrvat Drašković (zagrebški biskup), prvi govornik na vatikanskem koncilu bo pa Hrvat Strossmayer. In šel je v Rim, in tako je bilo, kakor je rekel.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Umrl je večeraj popoldne g. Ivan Požun, risar v tukajšnjem tehniškem zavodu in hišni posestnik, vrl narodnjak, ustanovnik podpornega in bralnega društva, podpornik raznih narodnih društev, zvest prijatelj in trden značaj. Lahka mu zemlja.

Slavnost odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani. Večerašnji dan ostane z zlatimi slovi zapisan v zgodovini slovenskega naroda, izlasti v zgodovini bele Ljubljane. Toliko in tako odličnih gostov še ni bila videla bela Ljubljana. S ponosom konstatiramo, da se je vse divilo ogromnemu številu Tržčanov, ki so

pohiteli na to narodno slavnost. Tržaških gostov je bilo v Ljubljani, kakor nam zagotavljajo, okoli 1500!

Slavnost je bila naravnost impozantna in se je izvršila brez vsake disonance. Spreved, ki se je pomikal iz »Narodnega doma« na Marijin trg, kjer stoji spomenik, je bil ogromen. Še nikdar ni omenjeni trg videl tolike in tako odlične množice. Vso slavnost je pa še povečalo krasno vreme.

Ko so se zbrali vsi razni gostje in deputacije na slavnostnem prostoru, je »Glasbena Matica« pod vodstvom mojstra Hubada zapela slavnostno kantato. Po odpeti kantati je g. dr. Ivan Tavčar govoril slavnostni govor.

Velik, preganljiv je bil trenotek, ko se je na zaključku govora dra Tavčarja razmaknila zavesa in je množica zazrla krasni spomenik, umotvor domačega umetnika Zajca.

Par trenotkov je vsa ta ogromna množica kakor okamenela zrla v spomenik, a na to je pa dala duška svojemu navdušenju z urnebesnim klicanjem: Živio in slava Prešernu! Godba je zasvirala »Naprej za slave«, a z grada so streljavi, da je odkrit spomenik velikemu geniju Prešernu! Na to so govorili in se poklonili Prešernovemu spomeniku ruski profesor v imenu ruskega naroda, arhimandrit Petrovič iz Belegagrada v imenu Srbov, praški župan dr. V. Srb v imenu Čehov in dr. M. Amruš v imenu Hrvatov. Ravnatelj Seneković je na to v imenu »odborna za Prešernov spomenik«, istega izročil v varstvo ljubljanskega mesta, nakar ga je župan Hlibar po daljšem govoru vsprejel. Nato je »Glasbena Matica« pod vodstvom mojstra Hubada zapela Mašekovo »Strunam« in razne deputacije so pričele pokladati vence ob spomeniku. Na to so se deputacije s svojimi zastavami poklonile spomeniku in spreved se je po vzporedu vrnil pred »Narodni dom«. Po eni uri popoldne so tudi socialisti, po kratkem nagovoru g. Kristana položili venec ob spomeniku.

Ob 2. uri popoldne je bil v veliki dvorani »Narodnega doma« slavnosten banket. Vrsto napitnic je otvoril ljubljanski župan Ivan Hribar. Zvečer so bili na raznih krajih komersi.

Opomniti nam je, da prišlo izlasti mnogo Srbov iz Belegagrada; prišlo bi jih bilo še več, da ravno te dni Srbi ne obhajajo slavnost proglašanja polnoletnosti prestolonaslednika Jurja. Tudi beligradski župan je dospel iz Belegrada še le ob 1. uri popoldne.

Na večerašnjo slavnost zamoreta biti v resnici ponosna toliko slovenski narod, kolikor bela Ljubljana!

Kaj je vse možno na slovenskih tleh! Pod tem naslovom ste priobčili v št. 246 vašega lista dopis iz Ljubljane

skočivša po konci, misliš-li ti pijavka, da so moji zlati grošči rasli za te v vinsko rešeto?

— Mati Gončinka, pravim ti, tu ni šale, kakor imaš zdravo glavo. Sedaj si v moji roki. Ako jaz hočem, preboliš, ako nočem, pade ti glava in duša, kakor je Bog v nebesih.

Stara je začela na te nejasne besede sumljivo gledati Paviša v obraz, ki je gledal njo z največjim mirom in upravnostjo.

Slednjič je rekel mladenič: Jaz ni sam izgubljeni časa, moj čas je jako dragocen. Glej, radi tebe si odtrgujem lep kos svojega sladkega spanja. A ti mi z ničemer ne sladiš mojega bdenja. Še za hip ti dajam časa, potem pa, starka moja, porečem ti zadnjikrat: Lahko noč. Pri moji grešni duši, tebi sine nesrečno jutro.

Stara je pomžiknila dva trikrat, iztisnila srdito zdoljno iz pod zgornje ustnice, posegnila za svoj pas, vrgla na mizo zlat denar in zamrmrala ježno.

— Grabi vrag, pij mojo kri,

glede obnašanja na kolodvoru v St. Petru, dovolite, da dodam še sledeče:

Dne 15. t. m. zvečer sta se odpeljali z Ljubljanskega kolodvora proti Trstu dve gospici, a sta morali v St. Petru izstopiti, ker vlak ni vozil v Trst. Morali sta torej čakati v čakalnici od polnoči do 4. ure v jutro. Kmalu, ko sta posedli na stole, so že pričeli železniški uslužbenci nadlegovati ju. To nadlegovanje je postajalo vedno silnejše, tako, da so se celo druge prisotne žene zgržale na tem. Tako je eden uslužbenec vzel eni imenovanih gospic ročni košek in šel z njim iz čakalnice; seveda je imenovana šla za njim, in mu siloma vzela košek. Na to so prišli še drugi uslužbenci ter so pričeli skupno nadlegovati. Eden izmed njih je šel v restavracijo, kjer je vzel časo piva, v katero je stresel neki prašek in nesel imenovanimi gospicama, kateri je pa opozorila neka žena, ki je videla, ko je stresel notri prašek. Ker imenovani gospici nista hoteli piti, je dotični uslužbenec zlit pivo proč, kar dokazuje, da je v resnici del notri kaj, kar ni bilo zavžitno. Pozneje so ju pričeli nadlegovati, naj ti pokaže vozne liste, češ, da vozni list, veljaven za danes, nima veljave jutri. Ali energičen odgovor ene izmed gospic, češ, ako je list izgubil veljavo, ga ne plača on, je imel vendar nekaj efekta, da je mož obmolnil. Na energičen nastop neznane žene z Reke, ki si je preskrbela ime in priimek nesramneža, se je isti godrnjaje umaknil, nakar so mu sledili drugi.

Vprašam železniško vodstvo, kaj misli v tem oziru ukreniti, da ne bodo mirni potovalci, sosebno ne ženske, izpostavljeni zabavljanju in zasmehovanju železniških uslužbencev? Obenem opozarjam vse prizadete, da takih slučajev ne zamolče, temveč sporočijo na pristojno mesto.

Bližnji sorodnik prizadetih.

Zopet nekteri veletatovi aretovani. Predvečerašnjem popoldne je policija aretovala brata Josipa in Frana Doplicher, oba klobučarja. Prvi teh dveh ima izdelovalnico klobuko na Corsu v hiši št. 34, a drugi ima tudi lastno izdelovalnico v ulici delle Sette Fontane št. 10. V izdelovalnici Josipa Doplicher je policija izvršila tudi natančno hišno preiskavo. Fran Doplicher je bil pa že enkrat pred nekaj tedni aretovan, a takoj zopet izpuščen na svobodo. Ta aretovanja so v zvezi s tatvino pisemskih znamk v poštnem uradu na Borznem trgu.

V soboto zvečer, okoli 9. ure, je pa policija zopet aretovala onega Frana Traherja in pa onega Antona Steinbergerja, ki sta tudi bila aretovana pred par tedni in potem izpuščena na svobodo. Čitatelji se gotovo še spominjajo tega dogodka: bili so namreč aretovani trije: klobučar

Paviša se je dvignil počasi, vzel zlat med dva svoja prsta, pogledal pri svetiljki, da li je pravi, stlačil ga v žep ter rekel veselo čarodejnicji:

— Hej, mati Draga, sedaj bova prela drugo šreno. Jaz se ne šalim, nož ti stoji na vratu. Ne vem, katera prokleta duša je prišla tajni na sled, in to v najboljem času, ko je šlo vse kakor po loju. Ko je Prišlin že držal golobico v svojih rokah, ustal je Živan s četo Gričanov, kakor iz zemlje, pognal Kapiteljce ter rešil deklico. — Gončinka je udarila s pestjo ob mizo in vskliknila: Kako lepo se je razvilo vse to, a utrgala se je nit sedaj že v drugič.

— Da, da, je spregovoril Paviša, ali vsi vedo že, da je to tvoje maslo Gončinka. Vlekel sem za njihovo sledjo in poslušal, kaj govorijo. Pri Bogu, Živan ni dobro govoril za-te. Jutri zjutraj je rekel da pošlje sodnijo nad-te, a jaz ti pravim, kakor so Gričani razsrjeni na-te, tožili te bodo, da si čarovnica in sežgo te v predmestju griškem. (Pride še.)

PODLISTEK.

292

Prokletstvo.

Epigonijski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljevala in dovršil I. E. Tomič.

Prevajal M. O.-A.

Po tem govoru je prišel Paviša, iz ognivši se lepo nočni straži, do Gončinkine hiše in je udaril trikrat s prstom na okno. V hiši sicer ni gorela luč, ali starka je vsakako bdela in čakala Paviša, kajti toliko da se je prst dotaknil okna v drugič, zasijala je od znotraj luč in Draga Gončinka je odprla okno.

— Paviša, ti si? je šepnila. Nu kako je bilo, govori hitro, željno sem te čakala.

— Kaj? jo je propalica pogledal brezobrazno, misliš-li ti starka, da bom jaz stal opolnoči pred tvojo hišo kakor pes, pak da se morda dal vjeti od mršavega stražnika, da me nastani med mestnimi bolhami in

stenicami? Saj tako že zabada svoje oko v me kakor živ vrag.

— Nu kaj? je rekla stara ježno, čemu me mučiš malopridnež? Menda ne boš hotel, da te pustim v hišo ob tej kasni uri. Paviša Gonč se je zasmel stari v obraz, potresel svoja ramena, se obrnil na peti in zaklical:

— Lahko noč Gončinka! Lahko noč! vprašaj svoj mali prst, kako je bilo, kako se je zgodilo. Saj on ve to. Paviša ni pse. Lahko noč Gončinka! Koža nekaterih je jako v ceno.

Po teh besedah je stopal Paviša kakor da hoče oditi, ali stara mu je zaklicala iz okna:

— Stoj, zločinec, čakaj, hočem ti odpreti.

Dobri Paviša je res vstopil k čarodajnici, ki je bila še popolnoma oblečena, vrgel se na leseno klop, ter rekel v škodoželjni šali:

— Stara, daj cekin!

— Vbila te kuga! je zahrreščala stara,

Fran Tragher, njegov bratranec težak Fran Tragher, po domače „Nando baul“ in pa Anton Steinberger. Pri drugemu Tragherju so bili našli omot, v katerem je bilo za 14.000 kron pisemskih znamk. Tega Tragherja so pridržali v zaporu, dočim so bili njegovega bratranca in pa Steinbergerja izpustili na svobodo.

O pogreznjenju sanitetnega pomola. C. kr. pristanišni kapitanat je priobčil, da so bile vsled pogreznjenja glave novega sanitetnega pomola ki ga sedaj gradijo, tri luči belo-zeleno bele barve, ki so se nahajale na glavi pomola, prenešene na čoln, ki je vsidan približno 15 metrov severno zapadno od pomola. — O pogreznjenju pomola so bili listu »N. Fr. Presse« podani v ministerstvu za trgovino nastopni podatki: Brzojavka pomorske oblasti je prva sporočila o pogreznjenju. Ista pravi, da se je skoro dovršena glava pomola v svoji polni širini in v dolgosti 55 metrov za pet metrov pogreznila. Obzidje glave pomola je bilo že dovršeno, ter je popolnoma izginilo pod vodo. Kakor obžalovanja vreden je ta dogodek, ni vendar nikakor presenečil stavbno vodstvo. Pri vseh prejšnjih gradnjah v pristanišču so se večkrat taki dogodki pripetili, cela obrežja in pomoli so se pogreznili v morje, da, eno in isto stavbo so morali — tako n. pr. pomol Sv. Saba — trikrat do štirikrat na novo zgraditi, preden so morská tla držala. V tem oziru je posebno teren starega tržaškega pristanišča nevaren. Tamkaj ni dovolj močnih struj, vsled česar se zbira blato v nenavadni množini. Te blatne plasti se nahajajo 20 metrov pod morskó gladino in absolutno ni možno — iz tehniških in finančnih razlogov — tako globoko trčbiti in napraviti pomolom temelje na trdni podlagi. Zato je treba uporabljati sistem kamnate podlage. Ne sme se torej ovreči dejstvo da je največ tržaških pomolov vedno v nekem zbijajočem položaju. Kar se tiče sanitetnega pomola, se je pričelo z gradnjo leta 1901 in pomol bi bil letos dovršen, da se ni pripetila sedanja neizgoda.

Pomol je na eni strani dolg 263 metrov, na drugi pa 230 metrov. Četrta del pomola se je pogreznil. Stroški za gradnjo so bili proračunjeni na 1.600.000 kron, nastalo škodo ceni pomorska oblastnija na 200.000 kron. Pomol gradi podjetnik Faccanoni po načrtih ministerstva in pod njegovim nadzorstvom ter je na pogreznjenju ravno toliko kriv, kolikor stavbno vodstvo. Ker ne obstoja pavšalna pogodba, ampak plača država tvrdki toliko, kolikor ista porabi raznega materijala, bo država trpeła vso škodo. Vzlic tej nezgodi je treba konstatirati, da napredujejo dobro stavbna dela v pristanišču pri Sv. Andreju, ker je tam teren mnogo ugodnejši, kakor v stari luki, in tako je pomol. V že dovršen, ne da bi se bila pripetila kaka neizgoda. Z Dunaja se je podal v Trst predstojnik hidrotehniškega oddelka v trgovinskem ministerstvu, dvorni svetovalec Henrik Hillinger, da konstatira vzroke pogreznjenja pomola.

Pustolovec aretovan. Eden redarjev se stražnice v ulici Luigi Ricci je predvčeršnjim aretoval nekega slabo oblečenega, kakih 50 let starega moža, ker se mu je sploh vse njegovo vedenje zdelo sumljivo. Na policijskem komisarijatu je aretovani izjavil, da mu je ime Nathan Müller, da je doma iz Budimpešte in da nima niti solda v žepu. Ko so mu pa zatem preiskali žep, so našli v istih za blizu 150 kron denarja, zlato zapestnico, 3 zlate prstane, zlato uro in zlato verižico. A to še ni vse: v žepih njegovih so našli dalje več menjic, glasečih se vsaka na drugo ime in pa nekaj pozivnic Budimpeštanskega okrajnega sodišča.

Policija sumi, da so dragocenosti, ki jih je imel Müller pri sebi, najbrž ukradene in da je Müller prišel v Trst z namenom, da jih tu proda. Seveda so ga djali pod ključ.

Koledar in vreme. Danes: Emilijan, škof; Slavan; Nikolena. Jutri: Macedonij, mučenec; Vede-drag; Pola. Temperatura: ob 2. uri popoldne + 28° Celsius. Vreme: lepo.

Razne vesti.

174 milijonov na železniškem vlaku. Iz Berolina poročajo: Železniški voz, v katerem je bilo 174 milijonov mark, je te dni dospel v Berlin. To dragoceno pošiljatev je nadzorovalo več finančnih uradnikov in je bila v 16 zabojih ki je vsak tehtal 110 kilogramov. Razun tega sta bila še dva zaboja s zlatimi novci in približno 14 zabojev z papirnim denarjem. Ta denar je od romunskih državnih dolgov ter je bil poslan na berlinsko diskontno banko.

Tatarski časopis v Petrogradu. Ruska vlada je dovolila Atavlu Bajazitovu, da more izdajati političen list na tatarskem jeziku, ki bo izhajal pod imenom »Nur« v Petrogradu. To je prvi politični list za mohamedance ruskega carstva.

Velikanska kača pri Olomucu. Iz Olomuca poročajo, da je nekemu »komedi-jantu« pred več tedni ušla velikanska kača, ki se je od tedaj držala v gozdih blizu Olomuca. Te dni sta kačo ustrelila dva gozdarska adjunkta. Žival je mnogo shujšala, odkar se je nahajala na svobodi ter je tudi izgubila en meter na svoji dolgosti. Strah pred kačo je bil tako velik, da si nihče ni upal več v gozjd.

Ženi odrezal jezik. Iz Budimpešte javljajo, da je tamkaj v ponedeljek neki ekonom upotrebil zelo radikalno sredstvo, da zaveže jezik svoji ženi. Silom jej je odprl usta ter je izrezal jezik. Moža so seveda zaprli, ker taka sredstva niso dovoljena niti proti zlobnim jezikom.

Število parizkih ulic in trgov. Nedavno je izšla zanimiva knjiga o razvoju francoskega glavnega mesta. Početkom 14. stoletja je bilo v Parizu 310 cest in trgov. Pod Ludvikom XIV. je to število narastlo na 500. Leta 1816 jih je bilo 1070, ki so se v naslednjih 25 letih pomnožili samo na 1100. To počasno napredovanje je trajalo do leta 1860 (ko jih je bilo 1174), potem je pa skokoma rastlo. Tako so bile nekatere unanje občine (Passy, Auteuil i t. d.) združene z Parizom, tako da je leta 1865 bilo že 3750 ulic in trgov. Leta 1892 so jih našteali že 4090, leta 1898 pa 4297. Danes jih je okroglo število 4500. Skupna dolgost ulic, trgov, i t. d. znaša nad 1000 kilometrov in je še mnogo večja, ako se faktično všteje vse ulice in trge predmestij.

Lov na ubeglega leoparda. Iz Lizbone poročajo: strašna panika je pred nekoliko dnevi nastala po vsem mestu, ko se je nakrat razširila novica, da je iz zoologičnega vrta, nahajajočega se izven mesta, ubežal leopard. Policija je bila po telefonu pozvana, naj ne pusti zverine skozi mestna vrata. Leoparda so bili razdražili, ko so ga hoteli iz ene kletke premestiti v drugo; prebil je palice na gornjem delu kletke in z enim skokom je bil na sredi zidarjev, ki so ravno popravljali neki zid. Žival pa ni nikogar napadla, ampak je zbežala in je, preden so se ljudje zavedli od straha, izginila izpred njih oči. Na vest, da je leopard v vrtu, so se restavracije in čuvajnice hitro napolnile z otroci in služkinjami. Osobje vrta se je oborožilo z vilami in motikami. Kmaló so vsled kričanja orlov zapazili, da se je leopard skril za kletko. Ko je pa isti videl svoje preganjalce, je s čudovito hitrostjo skočil preko kletke v neki ribnik, v katerem so bili labudi in druge povodne ptice. Sedaj je nastala neopisna zmešnjava. Sum, ki so ga zagnale prestrašene živali, se je mešal s krikom otrok in služkinj in kričanjem možkih, ki so hoteli ostrašiti leoparda. Žival je begala od ene strani do druge. Ko je potem leopard skočil preko vrtnega zida, je zadel ravno na oddelek vojakov, ki so bili odposlani iz mesta. Vojaki so vstrelili na zbesnelega leoparda, ki je, zadet od krogel, navidezno mrtev obležal ob zidu. Eden vojakov je stopil naprej ter je zopet vstrelil, nakar se je iz 6 ran krvaveči leopard dvignil in se vrgel na vojaka, ki mu je zasadel bajonet v prsi.

Ko so drugi vojaki videli, da je leopard napadel njihovega tovariša, so izgubili vsako razsodnost ter so slepo streljali v leoparda, katerega je zadela le ena krogla, dočim so tri krogel zadele vojaka-tovariša. V tem hipu je pa neki uslužbenec vrta skočil preko zida ter je leopardu porinil v goltanec senene vile s tako silo, da je moral popustiti svoj plen ter se je zgrudil mrtev.

Preosnova srednjih šol na Ruskem. V Rusiji izdelujejo zakonski načrt, po katerem bodo nehale realke in realne gimnazije. Za naprej bodo na Ruskem samo gimnazije. Toda na gimnazijah se uvedejo

tri učne osnove, klasična, realno-klasična in realna. Po prvi se bosta predavala oba stara jezika, grški in latinski, po drugi latinski, dočim po tretji odpade učenje starih jezikov. Gimnazije bodo imele samo 6 razredov, prvi razred bo odgovarjal sedanjemu tretjemu razredu. Zato se pa uvedejo pripravnice za gimnazijo.

Čudna smrt in oporoka. V Napolju je živel velik čudak, imenovan Filip Florio. Kakor tak je bil znan po vsem mestu. Živel je povsem oddeljen od ljudi in ni bil nikdar oženjen, toda bil je silno bogat, in zdi se, da si ni svojega bogatstva pridobil ravno na lepi način. Nekega dne je sklenil umreti. Ko so mu posli otišli na počitek, je pobral vso svojo zlatanino in vse dragocene stvari ter jih zaprl v železne omare. Tedaj je vzel ključ in jih vrgel v kanal. To je storil radi tega, da bi ga posli in rodbina po smrti ne okrali. Ko so bili ključ na dnu kanala, se je vrnil domov, šel na balkon, vrgel se na ulični tlak in ostal takoj mrtev. Ko so odprli oporoko, so našli, da je zapustil štiri in pol milijone lir premoženja in jih daroval napoljski bolnišnici za neozdravljive bolnike. Od tega denarja se mora zgraditi posebne dvorane, a na vratih se ima postaviti ploča z napisom: Denar, ki ga je Filip Florio vzel bogatašem, ki so gulili siromake, evo denar je prišel zopet v roke siromakom. Florio je v oporoki izrekel veliko prokletstvo nad onimi, ki ne bi točno vršili njegove oporoke.

»Goriško kmetijsko društvo« bo imelo dne 14. t. m. svoj prvi občni zbor. Da bo to društvo, ki je prevzelo naloge prejšnjega c. kr. kmet. društva, vspevalo in se krepko razvijalo, dobiti mora na čelo ljudi, ki so za kmetijstvo vneti in ki se hočejo zanje tudi žrtvovati. Zato je želeli, da se vdeleži tega zborovanja čim več število kmetovalcev in kmetijskih prijateljev.

K društvu je pristopilo že ogromno število členov. V občinah, kjer so bolj napredni kmetovalci, pristopajo ti kar od kraja. To je prav, da se tudi kmet stanovsko zveže. Da bi se le tudi po drugih občinah raztegnilo zanimanje za društvo, potem smo gotovi, da mu ne odrečeta tudi vladala in dežela svoje naklonjenosti. Vsi kmetovalci in vsi prijatelji našega kmetijstva pristopijo naj društvu, in pokažejo naj s tem, da niso Slovenci krivi, če je prišlo v c. kr. kmet. društvu do žalostne odločitve, marveč Italijani, ki niso hoteli sprejemati napredka-željnih slovenskih članov.

Iz nekega pisma admirala Roždestvenskega, so »Birs. Vedomosti« posnele, da ni isti dolgo časa ničesar vedel o žalostnem izidu pomorske bitke pri Tsušimi. Ni Japonci ni Rusi, ki so bili okoli njega, mu niso o tem ničesar pripovedovali. Admiral je bil prepričan, da je več del ruskih ladij prodrli v Vladivostok. Vsem njegovim tozadevnim vprašanjem se je njegova okolica previdno izognila, pri čemer so Japonci izjavili admiralu, da bi ga razgovori o aktualnih dogodkih razburili ter škodili njegovemu zdravju. Še le v zadnjem času je admiral zvedel o pogubi ladij. Usoda admirala Nebogatova mu ni znana, kakor je iz pisma razvidno. Zdravniki so Roždestvenskemu prepovedali, da ne sme čitati časopisov, boje se, da ne bi izvedel resnice. O kapitulaciji ladij in še o mnogih drugih stvareh niso Japonci težko ranjenim ruskim častnikom tudi ničesar pripovedovali.

Avstrijska vseučilišča. Po izkazu, ki ga je izdalo naučno ministerstvo, je obiskovalo avstrijska vseučilišča v poletnem semestru 1905 nastopno število slušateljev: na Dunaju 6134, v Gradcu 1614, na nemškem vseučilišču v Pragi 1342, v Inomostu 916, na češkem vseučilišču v Pragi 3419, v Lvovu 2619, v Krakovu 1883, v Črnovicah 638. Slovenskih visokošolcev je bilo v minoletem letu 586.

Slon ga je ubil. V parizkem odprtem zverinjaku je slon ubil starega paznika Neffa, ki ga je nad 25 let najskrbneje negoval. Slon Said je ena najbolj znanih živali v zverinjaku. Več dni se je opazalo,

da je slon slabe volje in da v svojem zatvoru semtertja besno hodi. Neff je nekega dne odprl vrata in je hotel slona umiriti s sladkicami, nazval ga je po imenu, slon je šel k njemu, objel ga z rilcem, ga trdo stisnil ter vrgel v kot. Neff je za malo časa potem umrl.

Številka pet pri Kitajcih Kitajci visoko spoštujejo številko pet. Kitajci štejejo pet elementov: voda, ogenj, les, kovina in zemlja, pet sorodstev med ljudmi: knez in minister, oče in sin, starejši in mlajši bratje, mož in žena, prijatelji: pet kreposti: usmiljenje, pravičnost, pristojnost, vedo in resnico; pet stopinj plemstva; pet oddelkov kompasa: vzhod, jug, zapad, sever in središče; pet vrst vkusa: kislo, sladko, grenko, rezko, osoljeno; pet barv: modro, rumeno, rdečo, belo, črno; pet občutkov: ušesa, oči, usta, nos in obrvi. — O petih krepostih Kitajca piše neki angleški popotnik nastopno: Ako se potuje po deželi, mora človek skoraj lakote umreti, to je kitajsko usmiljenje. Ako se jim le količkaj zaupa, tedaj ga opeharijo, to je njihova pravičnost. Če se greš po njihovih ulicah izprehajati, tedaj te na ulici sramote, to je njihova pristojnost. Kitajska leži v sredi štirih morji, tako pravijo ti učeni ljudje, to je njihova veda; in od cesarja do kmeta doli so vsi lažnjivci, to je njihova resnicoljubnost.

Zapuščina kraljev Milana in Aleksandra. V cesarskem dražbenem uradu na Dunaju je razstavljenih v 12 sobanah 1166 predmetov kakor zapuščina srbskih kraljev Milana in Aleksandra. Vse te predmete prično prodavati na javni dražbi dne 10. oktobra t. l. Dedinja, bivša kraljica Italija, je ves izkupiček zapustila v dobrodelne namene.

Samomor moža in žene. Z Dunaja poročajo: Zobotehnik Tecker je našel svojo ženo, ko se je vrnil iz gostilne, obešeno. To ga je užalo to tako, da se je zastrupil. Mrtva sta oba.

Grozní požar blizu Drinopolja. Iz Carigrada poročajo: V soboto je v Kalafemenu, predmestju drinopoljskem, izbruhnil požar, ki je upepelil 1200 hiš; med temi katoliško župnišče, več cerkva in šol. Pogoreleci so Grki, Armenci in Židje; med poslednjimi nekoliko avstrijskih in ogrskih podanikov.

Vodstvo „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ javi vsem članom da je njega ustanovitelj in podpornik gospod

Ivan Pazun

hišni posestnik in uradnik,

po kratki a mučni bolezni v javni bolnišnici dne 10. t. m. ob 1. uri popoldne v gospodu zaspal. Čas spreveda njegovih ostankov iz jave bolnišnice, se naznani v jutrešnji »Edinosti«.

Vodstvo.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Gone, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franke

Narodni kolek je

vdbiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

NEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZARTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.